

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/947/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514209978
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Vanca
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7514209978.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Vancu a členov senátu JUDr. Drahomíry Brixiovej a JUDr. Gabriely Varhalíkovej v právnej veci žalobcu: Y. L. E., s.r.o., D. 5, XXX XX R., B.: XX S. 803, zastúpený: K. kancelárie F. L., s.r.o., D. 5, XXX XX R., proti žalovanému v 1/ rade: M. F., nar. IX.X.IXXX, F. XXX/XX, W. a žalovanému v 2/ rade: A. F., nar. XX.X.IXXX, F. XXX/XX, W., o zaplatenie 546,64 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie č.k. 13C/215/2014-46 zo dňa 26.8.2014 jednomyseľne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.
Účastníkom nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia 546,64 eur s úrokom z omeškania zo splátok za obdobie od 21.6.2010 do 20.9.2010 vo výške 6,14 eur, s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 546,64 eur od 21.9.2010 do zaplatenia a náhrady trov konania.

Ďalej uviedol, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.9.2012 medzi postupcom E., a.s. a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovaným v 1/ a 2/ rade.

Súd prvého stupňa vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi konania v súlade s § 115a ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého pojednávanie nie je potrebné nariaďovať v drobných sporoch a v spojení s § 200ea ods. 1 O.s.p., podľa ktorého, ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1.000 eur, od tohto okamihu ide o drobný spor. Rozsudok bol vyhlásený verejne dňa 26.8.2014.

Vykonaným dokazovaním súd prvého stupňa mal za preukázané, že postupca poskytol žalovaným 1/ a 2/ na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 23.10.2006 úver vo výške 4.979,09 eur (150.000,00 Sk), ktorý sa žalovaní 1/ a 2/ zaviazali splácať v mesačných splátkach vo výške 136,66 eur (4.117,00 Sk) vždy k 20. dňu v mesiaci s počtom splátok 47 pri ročnej percentuálnej miere nákladov 15,54 % a premenlivej úrokovej sadzbe vo výške 12.60 % ročne. Splatnosť prvej splátky bola dňa 20.11.2006

a konečná splatnosť úveru dňa 20.09.2010. Platne uzatvorenou zmluvou sa žalovaní 1/a 2/ zaviazali uhrádzať poskytnuté finančné prostriedky v pravidelných mesačných splátkach riadne a včas. Žalovaní 1/ a 2/ si túto zmluvnú povinnosť neplnili, čím sa dostali do omeškania s úhradou dlžnej sumy a ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky dlhovali sumu pozostávajúcu z neuhradených dlžných splátok a príslušenstva v celkovej výške 4.839,98 eur. Žalovaní 1/ a 2/ nedodržali podmienky zmluvy o úvere s úverovým rámcom, v dôsledku čoho im žalobca zaslal pokus o zmier s výzvou na zaplatenie celého dlhu vo výške 5.590,58 eur. Žalobca si vo svojom návrhu uplatnil splátky úveru splatné od 20.06.2010 do 20.09.2010 v počte 4 a celkovej výške 546,64 eur. Zároveň si uplatnil aj úrok z omeškania a trovy konania.

Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa ustanovení § 497, § 502 ods. 1, § 503 Obchodného zákonníka, ktorý upravuje zmluvu o úvere a ustanovení, ustanovení § 2 písm.a/, b/, § 4 ods. 1 Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú spotrebiteľské zmluvy a podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný, pretože trojročná premlčacia lehota uplynula dňa 20.9.2013 a žaloba bola podaná na súd dňa 3.6.2014, čiže po uplynutí premlčacej lehoty, preto z uvedeného dôvodu súd žalobu zamietol.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a účastníkom nepriznal náhradu trov konania, pretože žalobca nebol v konaní úspešný, preto mu náhrada trov konania neprislúcha a žalovaným 1/ a 2/ preukázateľné trovy konania nevznikli.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Uviedol, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav.

Citujúc ust. § 387 ods. 1, § 392 ods. 2 a § 397 Obchodného zákonníka konštatoval, že súd na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby, nakoľko bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere a teda absolútny obchodno-závazkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ.

Predmetná úverová zmluva bola uzavretá dňa 23.10.2006, pričom v období do 31.12.2007 sa vzťahovali ustanovenia § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v 8. časti Občianskeho zákonníka, ako aj na zmluvu podľa § 55 Občianskeho zákonníka. Zmluva o úvere bola upravená v Obchodnom zákonníku, v dôsledku toho sa na účastníkov úverovej zmluvy nevzťahovala povinnosť uvedená v prechodnom ustanovení § 879f ods. 3 Občianskeho zákonníka. Novelizovaným ustanovením § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nespravujú nároky vzniknuté pred 1.1.2008 a neposudzuje sa ani platnosť právnych úkonov vzniknutých pred 1.1.2008. To znamená, že pokiaľ pred dňom 1.1.2008 bola uzavretá zmluva o úvere, kde bol dlžník spotrebiteľom tak ako v danom prípade, nie je možné práva a povinnosti vzniknuté pred 1.1.2008 z tejto zmluvy posudzovať podľa ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. Právne vzťahy zo zmluvy o úvere uzavretej pred 1.1.2008 sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov.

V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozhodnutia NS SR sp.zn. 2MCdo/3/2011 zo dňa 28.4.2011 a sp.zn. 6MCdo/4/2012 zo dňa 27.3.2013, rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 15Co/132/2013 zo dňa 21.11.2013 a sp.zn. 15Co/28/2013 zo dňa 30.10.2013, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 9Co/138/2013 zo dňa 20.2.2014.

Vzhľadom na vyššie uvedené má žalobca za to, že na daný prípad je nutné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Podľa komentára k § 52 Občianskeho zákonníka, k spotrebiteľským zmluvám od prof. JUDr. D. VO., V., podľa ktorého pri uplatňovaní jednotlivých právnych prostriedkov je však veľmi dôležité posúdiť, akého charakteru je spotrebiteľská zmluva. Či ide o zmluvu občianskoprávneho charakteru alebo obchodno-právneho charakteru. Má to zásadný význam pri uplatňovaní práv

spotrebiteľa. Iba v jednom prípade - práva na ochranu pred neprimeranými podmienkami je úprava jednotná a spoločná bez ohľadu na to, o akú zmluvu ide. Spotrebiteľské zmluvy možno rozlišovať jednak v užšom a jednak v širšom ponímaní. Podľa § 52 Občianskeho zákonníka je spotrebiteľskou zmluvou „každá zmluva bez ohľadu na právnu formu“, bez odkazu na Obchodný zákonník. ... Avšak, pokiaľ pôjde o ostatné právne prostriedky bude práve dôležité posúdiť, či ide o zmluvu občianskoprávnu alebo obchodno-právnu, pretože v mnohých prípadoch bude potrebné aplikovať všeobecnú úpravu v týchto kódexoch (napr. úpravu o premlčaní, výške úrokov z omeškania, uplatnenia zodpovednosti za vady či o náhrade škody).

Z uvedených skutočností je zrejmé, že žalobcovi vznikol nárok na úhradu splátok nepremľčaných v štvorročnej lehote ku dňu podania žalobného návrhu spolu s príslušným úrokom z omeškania z každej splátky odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej splátky až do zaplatenia.

Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrhu vyhovie v celom rozsahu, alebo aby zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods.1, 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., pretože nejde o také odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej podľa § 214 ods. 1 O.s.p., na prejednanie ktorého je potrebné nariadiť odvolacie pojednávanie a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje správnosť napadnutého rozsudku a jeho odôvodnenia a v celom rozsahu sa s ním stotožňuje. Na doplnenie dôvodov napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a k odvolaniu žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že účastníci konania, teda žalobca aj žalovaný majú procesnú dôkaznú povinnosť, teda povinnosť uviesť dôkaz na preukázanie svojich tvrdení a tento dôkaz súdu predložiť.

Podľa § 132 ods. 1 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa, z toho čo vyšlo v konaní najavo, vyvodil správne skutkové a právne závery a vo veci správne rozhodol.

Žalobca podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa z toho dôvodu, že nesúhlasil s právnym posúdením súdom prvého stupňa o premlčaní pohľadávky. Uviedol, že právna úprava platná v Slovenskej republike do 30.4.2014 umožňovala spotrebiteľom brániť sa proti pohľadávke uplatnenej po uplynutí premlčacej doby vznesením námietky premlčania. Za účelom zvýšenia ochrany spotrebiteľa prijala Národná rada SR § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa, v ktorom prikázala orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (vrátane súdov) ex offio prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva,

na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo inú prekážku, a to bez stanovenia jasných pravidiel obsiahnutých v prechodných ustanoveniach, alebo inú prekážku, a to bez stanovenia jasných pravidiel obsiahnutých v prechodných ustanoveniach, ktoré by zabezpečili plynulý prechod z doposiaľ platného a účinného režimu právnej úpravy do ich nového režimu. Aplikáciou ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa na prebiehajúce súdne konania bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty, ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa.

Odhliadnuc od skutočnosti, že možnosť zbaviť sa dlhu vznesením námietky premlčania už sama o sebe znamená zásah do majetkových práv a zásad dobrých mravov, prijatím § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa zákonodarca zašiel ešte ďalej a uložil súdom a iným orgánom povinnosť vyhľadávať dôvody, pre ktoré by mohol nárok veriteľa zamietnuť, či pre ktoré by nemusel priznať veriteľom uplatnený nárok v plnej výške a skúmať dôkazy v tomto svetle, čím zákonodarca de facto zlegalizoval postavenie súdu ako advokáta dlžníka. Porušil tým Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami garantované právo prístupu k nestrannému súdu a narušil tiež zásadu rovnosti účastníkov konania a nestrannosti súdu, ktorá sa v civilnom procese prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd.

Odvolací súd nepovažuje toto tvrdenie žalobcu v odvolaní za správne. Poukazuje na to, že ratifikáciou zmluvy o prístupení Slovenskej republiky k Európskej únii dňa 1.5.2004 sa stala Slovenská republika členským štátom Európskej únie. Podľa čl. I Aktu o podmienkach prístúpenia Slovenskej republiky odo dňa prístúpenia pre nové členské štáty budú záväzné ustanovenia pôvodných zmlúv a aktov prijatých orgánmi a Európskou centrálnou bankou pred prístupím a majú sa uplatňovať za podmienok stanovených v týchto zmluvách a v tomto akte. To znamená, že odo dňa prístúpenia Slovenskej republiky k Európskej únii, sa pre Slovenskú republiku stali záväznými akty prijaté orgánmi zriadenými Zmluvou o založení Európskych spoločenstiev a Zmluvou o Európskej únii.

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady Európskej únie č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách je zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, považovaná za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vznikajúcich na základe zmluvy a tým dôjde ku škode spotrebiteľa. Za takúto nekalú podmienku sa podľa bodu 1 písm. e/ prílohy tejto smernice považuje ak požiadavka, aby spotrebiteľ, ktorý nesplnil svoj záväzok, zaplatil neprimerane vysokú sumu ako kompenzáciu.

Členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii a v Európskom spoločenstve predstavuje aj povinnosť dodržiavať komunitárne právo, teda právo orgánov Európskeho spoločenstva. Súčasťou tohto práva je aj Smernica Rady 93/13/EHS. Základnou charakteristikou komunitárneho práva je jeho prednosť pred právom vnútroštátnym, čo vyplýva aj z rozhodnutia Európskeho súdneho dvora vo veci 6/64 Flaminio Costa c/a E.N.E.L., z ktorého okrem iného vyplýva, že pred vnútroštátnym súdom sa nemožno dovolávať žiadneho vnútroštátneho predpisu, ktorý by bol v rozpore s komunitárnym právom, inak by bola ohrozená aplikácia komunitárneho práva, ktorá je nevyhnutným predpokladom na uskutočňovanie cieľov Zmluvy o založení ES.

Aj v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy dňa 23.10.2006 v Slovenskej republike platil Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a Zákon č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré sú právnymi predpismi lex specialis vo vzťahu k právnej úprave zmluvy o úvere opravenej v tom čase iba v Obchodnom zákonníku. Preto aj predmetná zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou, ak žalovaný ju uzatvoril ako fyzická osoba - nepodnikateľ. Vzhľadom na uvedené súd prvého stupňa správne na prejednávanú vec aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o trojročnej premlčacej dobe na uplatnenie predmetnej pohľadávky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Odvolačný súd považuje za správny postup súdu prvého stupňa, ak podľa § 5b Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 1.5.2014 pri rozhodovaní o uplatnenej pohľadávke žalobcu rozsudkom zo dňa 26.8.2014 prihliadal na toto premlčanie ex offo vo svojom rozhodnutí.

Zákonom č. 102/2014 Z.z. bolo do Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa zavedené nové ustanovenie § 5b v tomto znení: „Orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (teda aj súd) prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával“.

Toto zákonné ustanovenie nadobudlo účinnosť 1.5.2014. Znamená to, že súdy od 1.5.2014 musia z úradnej povinnosti a to aj v súdnych konaniach začatých pred 1.5.2014 prihliadať na ustanovenie § 5b Zákona č. 250/2007 Z.z., pretože citované ustanovenie ukladá súdu, ktorý rozhoduje o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy vo veci o ktorej ešte súd meritórne nerozhodol, aby aplikoval ustanovenie § 5b Zákona č. 250/2007 Z.z. a to aj v tomto konaní, ktoré bolo začaté 3.6.2014 kedy žalobca podal predmetnú žalobu, pretože toto ustanovenie zákona má procesný charakter, teda súd ho aplikuje v čase svojho rozhodovania. Takýto výklad a aplikácia ustanovenia § 5b Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa vychádza z ústavných princípov legitímnych očakávaní účastníkov konania v súdnom konaní. Žalobca ako veriteľ zo spotrebiteľskej zmluvy tým, že nechal márne uplynúť premlčaciu lehotu a neuplatnil včas svoju pohľadávku na súde, svoje právo na vymoženie pohľadávky v súdnom konaní, podmienene oslabil. Žalobca ako veriteľ teda do 1.5.2014 nenadobudol žiadne právo, lebo ak bolo jeho právo premlčané, uplatnením premlčania pohľadávky na súde, veriteľ nemohol automaticky očakávať úspech v súdnom konaní a teda nenadobudol podaním žaloby dňa 3.6.2014 žiadne právo, čím nebola zavedením ustanovenia § 5b do Zákona o ochrane spotrebiteľa, porušená dôvera žalobcu ako veriteľa v právo. Žalobca musel počítať s tým, že svoje právo premlčaním stratí v dôsledku svojej nedbanlivosti podaním žaloby po uplynutí premlčacej lehoty, nie v dôsledku zavedenia § 5b novelou Zákona o ochrane spotrebiteľa.

Odvolačný súd preto podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu žalobcu, ktorý bol podaný na súde po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, ako vecne správny. Taktiež potvrdil výrok rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania ako vecne správny.

O trovách tohto odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a úspešným žalovaným v 1/ a 2/ rade preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.